

O antologie – document
Petru Țăranu, *MEMORIA DORNELOR*, Chișinău, 272 p.

Culegerea și publicarea, pe baza unor criterii științifice, a unor creații populare autentice, din diverse zone etnografice, a fost și rămâne un important act cultural, prioritar și mereu actual, cu o înaltă și profundă semnificație. Acest “izvor pururea reîntineritor”, folclorul, ne oferă, deopotrivă, așa cum aprecia Eminescu, un limbaj “curat ca lacrima și mai prețios ca aurul”, fiind, totodată, “expresia cea mai concentrată a simțământului și gândirii” poporului. Tocmai de aceea salutăm cu bucurie cartea d-lui Petru Țăranu, *Memoria Dornelor*, tipărită în condiții grafice excelente în Moldova dintre Prut și Nistru și ajunsă la noi de curând.

Prefată de acad. Mihai Cimpoi, de la Chișinău, *Memoria Dornelor* este, așa cum o apreciază acest bun cunoscător, consecvent apărător și competent exeget al valorilor noastre spirituale, “o invitație incitantă la o călătorie spirituală în lumea pitorească a Dornelor, binecuvântată de Dumnezeu și străjuită de eternitatea muntelui, care apare în mentalitatea comunitară de aici ca un **axis mundi**”.

Autorul cărții, el însuși om al Dornelor, descinde dintr-o familie de țărani munteni, de la Șaru Dornei. Cu studii superioare umanistice de istorie, filologie și sociologie, dispunând de o bogată experiență de viață, ca diriguitor în trecut al unor sectoare și instituții județene, dar mai ales ca fost primar mai bine de-o jumătate de viață și, de fapt definitiv, totdeauna un mare iubitor și ocrotitor al vieții culturale, al cărților și autorilor acestora, oamenii culți sau creatori populari, Petru Țăranu este un om cu har și înclinații poetice, care nu se află la prima sa carte. Ceea ce a scris până acum este expresia vibrației sale de dragoste, înțelegere, prețuire și admirație față de oamenii de la munte, față de locurile mirifice din Bucovina, iar în noua sa carte, *Memoria Dornelor* – față de patrimoniul spiritual nebănuit de bogat și de frumos, cu multe elemente originale, specifice comunităților rurale și urbane din această împărăție a muntelui și pădurilor.

Memoria Dornelor ne introduce într-o primă desfășurare, prin intermediul creațiilor populare culese de Petru Țăranu, în momentele-cheie ale vieții omului: **nașterea, nunta, moartea** – cu acele cutume: datini, obiceiuri, rituri și mituri, care populează și înnobilează din timpuri imemorabile viața moșilor și strămoșilor, ca și a părinților și fraților de astăzi. Suntem apoi conduși într-un univers spiritual ce însoțește viața omului, în ansamblul ei, printr-un impresionant evantai de creații populare și practici rituale, exprimate în descântece, balade, doine, cântece de joc, strigături, colinde, urături, teatru popular, alaiul caprei, sorcove, semănat, verghel – toate cu un comentariu lapidar, dens, competent, cu precizări referitoare la semnificația filosofico-etnologică a conținutului și practicilor rituale, dar și cu evidențierea și sublinierea laturilor specifice zonei. Spre

a da cărții sale atributele unei lucrări de specialitate cât mai utile, autorul consemnează la subsolul fiecărei piese folclorice data, locul și persoana de la care a fost culeasă, apoi, în finalul cărții Petru Țăranu adaugă și un vocabular, cu mulți termeni locali, cărora le explică semnificația, corespunzătoare în limba literară, cunoscută, accesibilă tuturor.

Memoria Dornelor, o antologie de creații populare bine structurată și comentată, reprezintă un document etnologic, filosofic, sociologic și lingvistic, care îl onorează pe autor și îl bucură și înavuțește spiritual pe cititor.

Mihai Iacobescu